

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2004-2995

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Rinne, Hanna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Muuttoliikkeen ja muiden väestövirtojen vaikutukset alueiden 25–64-vuotiaan väestön määrän ja koulutustason muutokseen 1987–1997			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2004-05-11	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 125 + 20	
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millainen oli 25–64-vuotiaan työikäisen väestön määrä ja koulutustaso Suomessa Euroopan unionin ohjelmakauden 2000–2006 tavoiteohjelma-aluejakoon perustuvalla viidellä alueella vuosina 1987 ja 1997 ja kuinka työikäisen väestön määrä ja koulutustaso ovat muuttuneet tarkastelujaksolla eri alueilla. Tarkoituksena oli myös selvittää, mikä on ollut eri väestövirtojen osuus 25–64-vuotiaan työikäisen väestön määrän ja koulutustason kokonaisuutoksessa eri alueilla. Väestövirtoja oli kolme: maassamuutto, siirtolaisuus ja luonnollinen väestönmuutos. Maassamuuttovirtaan kuuluivat lähtömuuttaneet ja tulomuuttaneet, siirtolaisuusvirtaan vastaavasti maastamuuttaneet ja maahanmuuttaneet. Luonnollisen väestönmuutoksenvirtaan kuuluivat työikäisestä väestöstä ikääntyneet, kuolleet ja työikään tulevat nuoret. Virtojen lisäksi koulutustason nousun tarkastelussa huomioitiin alueella pysyneiden koulutustason nousu. Erityisenä mielenkiinnonkohteena tutkimuksessa oli maassamuuttovirran vaikutus. Aineistona oli eri hallinnollisten rekistereiden pohjalta muodostettu 11 prosentin otos Eksy8798 yksilötason pitkätaimaineistosta, jonka pohjana on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston pitkätaimaineisto Suomen väestöstä vuosilta 1987–1998. Otosaineistosta poimittiin kaikki 25–64-vuotiaat vuosina 1987 ja 1997.</p> <p>Tutkimuksen taustalla on maassamuuton kiihtyminen ja nettomuuton keskittyminen 1990-luvulla. Huolestuttavaa on muuttoliikkeen valikoivuus muuttoalttiuden ollessa suurin nuorilla ja korkeasti koulutetuilla. Näin maassamuuton keskittyminen kasvattaa alueellisia eroja väestön ikä- ja koulutusrakenteessa. Alueen väestön koulutuksen merkitystä korostaa rakennemuutos tietoyhteiskuntaan ja ohjelmaperusteinen aluepolitiikka. Alueista työikäisen väestön määrä kasvoi eniten Helsingin seutukunnassa, seuraavaksi eniten tuettomalla alueella ja rakenteellisten vaikeuksien alueella. Siirtymäkauden alueen väestön määrä ei muuttunut. Jälkeen jääneellä alueella väestö väheni. Alueilla, joilla työikäisen väestön määrä kasvoi eniten, myös koulutustaso oli korkeampi. 25–64-vuotiaan työikäisen väestön koulutustaso nousi jokaisella alueella vuodesta 1987 vuoteen 1997. Alemman koulutustason alueilla koulutustaso nousi suhteellisesti eniten. Siitä huolimatta suhteelliset alue-erot olivat edelleen suuria. Alueelliset erot olivat sitä suuremmat, mitä korkeammalla tutkintotasolla niitä mitattiin.</p> <p>Maassamuuton vaikutus alueiden väestön määrän ja koulutustason muutokseen tällä aikavälillä ja ikärajauskella oli vähäinen luonnolliseen väestönmuutokseen verrattuna. Maassamuuttajat olivat muuta väestöä korkeammin koulutettuja, ja sen ja luonnollisen väestönmuutoksen virran vaikutuksesta nuoren ja koulutetun väestön keskittyminen kasvukeskuksiin jatkuu. Siirtolaisuuden vaikutus oli kaikkialla positiivista, mutta vähäistä. Tietoyhteiskunnan lupaukset alueiden välisen eriarvoisuuden vähenemisestä eivät ole toteutuneet. Nähtäväksi jää, onnistuuko ohjelmaperusteinen aluepolitiikka tasoittamaan alueellisia eroja.</p> <p>Lähteinä tutkimuksessa käytettiin pääosin viimeaikaista suomalaista tutkimusta maassamuutosta ja koulutuksesta.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords muuttoliike koulutus alueelliset erot rekisteriaineisto			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			